

Đáp án đề thi vào 10 môn Văn Nghệ An năm 2023 - 2024

Câu 1:

a. Phương thức biểu đạt chính: tự sự.

b. "Vì chị sâu róm sẽ biến thành bướm, bầu trời sẽ bảo vệ chị ấy".

"Vì em giun đất sẽ chui xuống đất, lòng đất sẽ bảo vệ em ấy".

c. Với ốc sên con cái vỏ là một thứ nặng nề, cồng kềnh và không có giá trị

Với ốc sên mẹ vỏ là phương tiện để bảo vệ cơ thể của chúng. Đồng thời ốc sên mẹ cũng cho thấy, chúng không cần dựa vào ai mà chỉ cần dựa vào chính bản thân mình không ngừng nỗ lực, cố gắng để bảo vệ bản thân, sống và phát triển.

d. Học sinh nêu thông điệp có ý nghĩa với mình.

- Cuộc sống không hề hoàn hảo, hãy trân trọng và nâng niu những gì mình đang có.
- Dựa vào chính bản thân mình và nỗ lực, cố gắng không ngừng.

Câu 2.

1. Giới thiệu vấn đề: dù bạn là ai thì bạn vẫn luôn có sẵn trong mình những giá trị nhất định.

Mỗi chúng ta đều có giá trị của riêng mình bởi vậy việc cần thiết đó chính là phải biết phát huy giá trị của bản thân.

2. Giải thích

- Giá trị của bản thân: Giá trị của bản thân là ý nghĩa của sự tồn tại của mỗi con người, là nội lực riêng trong mỗi con người. Giá trị của bản thân là ưu điểm, điểm mạnh vượt trội của mỗi người so với những người khác khiến mình có một cá tính riêng, dấu ấn riêng không trộn lẫn với đám đông.

=> Mỗi người hãy phát huy giá trị của chính mình.

3. Bàn luận

- Sự cần thiết phát huy giá trị bản thân:

+ Phát huy giá trị bản thân sẽ giúp chúng ta tự tin hơn với chính mình.

+ Phát huy được giá trị bản thân ta sẽ góp phần giúp cho xã hội ngày càng phát triển.

+ Phát huy giá trị của bản thân cũng là một cách giúp ta không ngừng nỗ lực, cố gắng vươn lên.

+....

- Giá trị bản thân không đơn thuần chỉ là tiền tài, vật chất bên ngoài mà còn là giá trị bên trong tâm hồn.

- Phê phán những người thiếu tự tin về bản thân, luôn sống rụt rè e sợ.

4. Tổng kết vấn đề.

Câu 3.

Dàn ý tham khảo

1. Giới thiệu tác giả, tác phẩm, đoạn thơ

- Huy Cận là một trong số những gương mặt tiêu biểu của nền thơ ca Việt Nam hiện đại.

- Đoàn thuyền đánh cá là một trong những tác phẩm tiêu biểu của Huy Cận

- Bài thơ không chỉ là khúc ca về vẻ đẹp của thiên nhiên mà còn thể hiện vẻ đẹp của con người lao động trên biển. Đặc biệt là trong đoạn trích:

Ta hát bài ca gọi cá vào

...

Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi.

2. Phân tích

Lời ca không chỉ xuất hiện khi đoàn thuyền đánh cá ra khơi mà còn xuất hiện khi đoàn thuyền đánh cá trên biển:

Ta hát bài ca gọi cá vào,

Gõ thuyền đã có nhịp trăng cao.

Biển cho ta cá như lòng mẹ

Nuôi lớn đời ta tự buổi nào.

- Lời ca gọi cá vào gợi lên nhịp sống lao động đầy niềm vui, tâm hồn phóng khoáng yêu lao động.

- Người dân làng chài lao động trên biển không chỉ bằng sức lao động, niềm vui lao động phơi phới mà còn có thiên nhiên đồng hành.

- Hình ảnh so sánh “Biển cho ta cá như lòng mẹ”: biển là cội nguồn của sự sống; gợi lên sự ấm áp bao dung của lòng mẹ, sự gần gũi, yêu thương con người.

*Sao mờ, kéo lưới kịp trời sáng
Ta kéo xoăn tay chùm cá nặng.
Vảy bạc đuôi vàng loé rạng đông,
Lưới xếp buồm lên đón nắng hồng.*

- Hình ảnh “ta kéo xoăn tay” gợi vẻ đẹp khỏe khoắn của người dân chài lưới. Đồng thời cho thấy đó là một mẻ lưới bội thu với những khoang thuyền đầy ắp cá.

- Từ khung cảnh hăng say trên biển tác giả gợi ra hàng loạt biểu tượng: cuộc chạy đua với thời gian của con người để bình lên là có kết quả của lao động (qua từ kịp); con người chiến thắng với bao thành quả lao động quý giá; gợi vẻ đẹp của người lao động miền biển.

=> Tác giả vẽ lên một bức tranh thiên nhiên hùng vĩ; sự giàu có, hào phóng của biển; hình tượng người lao động bình dị mà lớn lao phi thường.

- Nếu đoàn thuyền đánh cá ra đi trong câu hát thì đoàn thuyền đánh cá trở về cũng trong câu hát.

*Câu hát căng buồm với gió khơi,
Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời.
Mặt trời đội biển nhô màu mới,
Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi.*

- Khi trở về khúc ca lại là “với gió khơi” gợi niềm vui phơi phới khi họ trở về trên con thuyền đầy ắp cá.

- Phép nhân hóa – đoàn thuyền trở thành một sinh thể sống. Tác giả tái hiện cuộc chạy đua cùng thời gian để tôn lên tầm vóc con người. Gọi lên niềm hân hoan của cả thiên nhiên và con người khi đón chào ngày mới.

- Đoàn thuyền trở về trong ánh sáng rực rỡ huy hoàng. Trước hết là ánh sáng của mặt trời lúc bình minh. Muôn vạn mắt cá đang lấp lánh ánh mặt trời – nó là ánh sáng của lao động.

=> Khổ thơ mang âm hưởng của bản anh hùng ca lao động, thể hiện niềm vui phơi phới khi làm chủ đất trời của con người.

3. Đánh giá

- Huy Cận đã khắc họa thành công nhiều hình ảnh đẹp, thể hiện sự hài hòa giữa thiên nhiên và con người lao động.

- Âm hưởng vừa khỏe khoắn, sôi nổi vừa phơi phới, bay bổng; cách gieo vần biến hóa linh và bút pháp lãng mạn.

- Đoạn thơ khắc họa thành công hình ảnh con người lao động mới với tâm hồn phóng khoáng, yêu lao động.

- Bộc lộ niềm vui, niềm tự hào của tác giả trước đất nước và cuộc sống.

Đề thi vào lớp 10 môn Văn Nghệ An năm 2023 - 2024

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO NGHỆ AN
THPT
NĂM HỌC 2023 – 2024
Môn thi: Ngữ văn
ĐỀ CHÍNH THỨC
Thời gian: 120 phút (không kể thời gian phát đề)

Câu 1. Đọc hiểu (2,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

... Ốc sên con luôn thấy bực bội với cái vỏ vừa nặng vừa vụng về của mình, nó bèn hỏi mẹ: "Tại sao con lại phải vác cái vỏ này? Con sâu róm không có xương, bò cũng rất chậm, sao nó không cần có vỏ?" Sên mẹ đáp: "Vì sâu róm có thể hóa thành bướm bướm, nó có thể bay rất cao, bầu trời có thể bảo vệ cho nó." Sên nhỏ lại hỏi: "Thế còn giun thì sao? Nó cũng không có xương, bò cũng không nhanh, lại không cần có vỏ." Sên mẹ trả lời: "Vì giun có thể chui xuống đất, đất sẽ bảo vệ cho nó." Sên nhỏ nghe xong bỗng òa lên khóc: "Số chúng ta thật khổ, bầu trời và mặt đất đều không bảo vệ cho ta." Sên mẹ cười nói: "Thế nên chúng ta mới có vỏ, chúng ta không dựa vào trời đất mà dựa vào chính mình!"...

(Trích Từ hạt cát đến ngọc trai, Marcus Aurelius, NXB Thanh niên, 2017, tr.181)

Thực hiện các yêu cầu sau:

- a. Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.
- b. Theo đoạn trích, vì sao sâu róm và giun không cần có vỏ?

c. Hình ảnh cái vỏ trong cách nhìn của ốc sên con và ốc sên mẹ khác nhau như thế nào?

d. Nếu một thông điệp có ý nghĩa mà em nhận được từ đoạn trích.

Câu 2. Nghị luận xã hội (3,0 điểm)

Dù bạn là ai thì bạn cũng luôn có sẵn trong mình những giá trị nhất định ...

Hãy viết bài văn trình bày suy nghĩ về sự cần thiết của việc phát huy giá trị bản thân.

Câu 3. Nghị luận văn học (5,0 điểm)

Phân tích đoạn thơ sau:

...Ta hát bài ca gọi cá vào,

Gõ thuyền đã có nhịp trăng cao.

Biển cho ta cá như lòng mẹ

Nuôi lớn đời ta tự buổi nào

Sao mờ, kéo lưới kịp trời sáng

Ta kéo xoăn tay chùm cá nặng,

Vẩy bạc đuôi vàng lóe rạng đông,

Lưới xếp buồn lên đón nắng hồng

Câu hát căng buồn với gió khơi,

Đoàn thuyền chày đua cùng mặt trời.

Mặt trời đội biển nhô màu mới

Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi

(Trích Đoàn thuyền đánh cá Huy Cận, Ngữ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2022, tr.140)

Câu 1. Đọc hiểu (2,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

...Ốc sên con luôn thấy bức bối với cái vỏ vừa nặng vừa vụng về của mình, nó bèn hỏi mẹ: "Tại sao con lại phải vác cái vỏ này? Con sâu róm không có xương, bò cũng rất chậm, sao nó không cần có vỏ?" Sên mẹ đáp: "Vì sâu róm có thể hóa thành bướm bướm, nó có thể bay rất cao, bầu trời có thể bảo vệ cho nó." Sên nhỏ lại hỏi: "Thế còn giun thì sao? Nó cũng không có xương, bò cũng không nhanh, lại không cần có vỏ." Sên mẹ trả lời: "Vì giun có thể chui xuống đất, đất sẽ bảo vệ cho nó." Sên nhỏ nghe xong bỗng òa lên khóc: "Số chúng ta thật khổ, bầu trời và mặt đất đều không bảo vệ cho ta." Sên mẹ cười nói: "Thế nên chúng ta mới có vỏ, chúng ta không dựa vào trời đất mà dựa vào chính mình!" ...

(Trích Từ hạt cát đến ngọc trai, Marcus Aurelius, NXB Thanh niên, 2017, tr.181)

Thực hiện các yêu cầu sau:

- Xác định phương thức biểu đạt chính được sử dụng trong đoạn trích.
- Theo đoạn trích, vì sao sâu róm và giun *không cần có vỏ*?
- Hình ảnh *cái vỏ* trong cách nhìn của ốc sên con và ốc sên mẹ khác nhau như thế nào?
- Nêu một thông điệp có ý nghĩa mà em nhận được từ đoạn trích.

Câu 2. Nghị luận xã hội (3,0 điểm)

Dù bạn là ai thì bạn cũng luôn có sẵn trong mình những giá trị nhất định...

Hãy viết bài văn trình bày suy nghĩ về sự cần thiết của việc phát huy giá trị bản thân.

Câu 3. Nghị luận văn học (5,0 điểm)

Phân tích đoạn thơ sau:

...Ta hát bài ca gọi cá vào,
Gõ thuyền đã có nhịp trăng cao.
Biển cho ta cá như lòng mẹ
Nuôi lớn đời ta tự buổi nào.

Sao mờ, kéo lưới kịp trời sáng,
Ta kéo xoăn tay chùm cá nặng,
Vây bạc đuôi vàng lóe rạng đông,
Lưới xếp buồm lên đón nắng hồng.

Câu hát căng buồm với gió khơi,
Đoàn thuyền chạy đua cùng mặt trời.
Mặt trời đội biển nhô màu mới,
Mắt cá huy hoàng muôn dặm phơi.

(Trích Đoàn thuyền đánh cá, Huy Cận, Ngữ văn 9, Tập một,
NXB Giáo dục Việt Nam, 2022, tr.140)

----- HẾT -----

Họ và tên thí sinh: Số báo danh: